

Abstrakt

Metodologická východiska diagnostiky olympijských vědomostí, hodnot a principů

Na koncepci olympijské výchovy mají významný vliv aktivity institucí (MOV, NOV, NOA), s čímž souvisí jejich bezprostřední spolupráce s výchovnými a vědeckými institucemi včetně podpory olympijského výzkumu na univerzitách. Na školách jsou sport a olympijská výchova jednou z možností šíření olympijské myšlenky v praxi.

Cílem práce byla modifikace dotazníku „Olympijské ideály a principy“ (Rychtecký, 1998), jež vznikl jako dotazník s názvem „Olympic questionnaire“ autorů Telama et al. (1998) pro populaci mládeže v České republice v rámci mezinárodní studie. Současným cílem práce byla redukce tohoto dotazníku z důvodu vytvoření jeho zkrácené verze.

Dalším cílem práce bylo identifikovat a specifikovat shodné znaky i rozdíly v hodnocení olympijských principů u 12-ti leté a 15-ti leté mládeže. Následné porovnání získaných výsledků s předchozím totožným výzkumem z roku 1998 pro zjištění možného posunu (vývoje) v hodnotovém vnímání zvolené skupiny populace.

Výzkumný soubor sestával z 597 mladších adolescentů (12 a 15 let) ze 7 víceletých gymnázií v Jihočeském kraji.

Byla prokázána vyhraněnost názorů a zaujímání krajních postojů dívek ($p < 0,05$ - $p < 0,001$) k modelům fair play chování ve sportu. Výsledky potvrdily ($p < 0,05$) pozitivnější vnímání a preferenci modelů fair play chování u mladších respondentů. Tyto výsledky podpořila i prokázaná ($p < 0,05$) větší tolerance k násilí u starších respondentů.

Ve vědomostních otázkách převyšovaly soubory starších respondentů nad soubory mladších respondentů v obou skupinách pohlaví. Nebyl prokázán předpoklad větších vědomostních znalostí (alespoň 8 z 10) v oblasti olympismu u sportující mládeže.

U všech olympijských ideálů a principů byla respondenty vyjádřena větší žádoucnost než důvěra k jejich reálnému působení. Z hlediska hodnocení posunu žádoucnosti olympijských ideálů a principů došlo v 59,6% ke snížení oproti výsledkům z roku 1998.

Na základě provedení faktorové analýzy po redukci indikátorů faktorů „Olympijské ideály a principy“ a „Přijatelnost fair play“ a porovnání údajů došlo ke zvýšení faktorových zátěží o +.22 resp. +.43. Redukcí (např. z původních 52 olympijských ideálů a principů na 36)

a modifikací dotazníku (změna formulace otázek) došlo ke zkrácení potřebného času pro vyplnění v průměru o 12 minut (29,26%).

Nová verze dotazníku by mohla být využita ke snadnějšímu a efektivnějšímu získávání informací od české populace v oblasti olympismu.

Klíčová slova: olympijské ideály a principy; adolescence; modifikace a redukce dotazníku